Tudástár

A teremtés mint rendrakás

A bibliai teremtéstörténet egyik legerősebb sajátossága, hogy a világ lépésről lépésre rendeződik el. A kezdetben még sötétség, mélység és kietlenség jelenik meg. A történet első nagy mozdulata a világosság megszületése, majd a szétválasztások sora: fény és sötétség, alsó és felső vizek, tenger és szárazföld, nappal és éjszaka.

Ez a szerkezet nagyon más, mint több korábbi teremtésmítoszé. Pangu történetében az ég és a föld egy világtojásból válik szét. Az egyiptomi mítoszokban a szárazulat az ősvízből emelkedik ki. Az azték Öt Nap történetében egymást követő világkorszakok születnek és pusztulnak el. A bibliai szövegben viszont a világ egyik legfontosabb képe a rend: minden megkapja a helyét, idejét és szerepét.

A történet ritmusa is ezt erősíti. A napok egymás után következnek, a teremtő szó újabb és újabb részt hív elő, majd visszatér a lezáró mondat: este lett és reggel. A világ nem zűrzavaros halmazként jelenik meg, hanem tagolt, megnevezett, működő rendként.

Mítoszablak: „Legyen világosság”

A történet egyik legismertebb mondata a világosság megszületéséhez kapcsolódik. A fény nemcsak láthatóvá teszi a világot, hanem elindítja a különbségtételt is: lesz nappal és éjszaka, világosság és sötétség.

A fény itt nem egyszerűen lámpaként működik. A történet elején még a Nap és a Hold sem kerülnek elő; azok csak később kapnak helyet az égbolton. Az első világosság inkább azt jelzi, hogy a rendezetlen kezdetben megjelenik az első elválasztó, tisztázó erő.

A hat nap rendje

A bibliai teremtéstörténet hat napja nem egyszerű felsorolás. Olyan rendet ad a világnak, amelyben előbb a nagy keretek jönnek létre, majd ezek megtelnek élettel.

1. nap – Világosság és sötétség

A történet első napján a fény válik el a sötétségtől. Ez az első nagy különbségtétel: megjelenik a nappal és az éjszaka ritmusa.

2. nap – Égboltozat és vizek

A második nap a vizek szétválasztásáról és az égbolt megjelenéséről szól. A világ függőleges rendet kap: fent és lent már nem keveredik össze.

3. nap – Szárazföld és növények

A vizek egybegyűlnek, előtűnik a szárazföld, majd megjelennek a növények. A világ már nemcsak tér, hanem termő hely is lesz.

4. nap – Nap, Hold és csillagok

Az égitestek a nappalok, éjszakák, ünnepek és esztendők jelölőivé válnak. A fény mellé megérkezik az idő rendje.

5. nap – Vizek és ég élőlényei

A vízi állatok és a madarak benépesítik a tengert és az eget. A korábban kialakított terek megtelnek mozgással és élettel.

6. nap – Szárazföldi állatok és ember

A szárazföld élőlényei után megjelenik az ember. A történetben az ember nem elszigetelten áll, hanem a már elrendezett, élő világhoz kapcsolódik.

A hetedik nap: megállás a teremtés után

A hetedik nap nem újabb tárgy, növény vagy élőlény születéséről szól. A történet itt megáll. Ez a megállás ugyanolyan fontos, mint az előző napok alkotó mozdulatai, mert a világ nemcsak

elkészül, hanem lezárt, megszentelt renddé válik.

A hetedik nap képe azért erős, mert az időt is a teremtett rend részévé teszi. A munka és a megállás, az alkotás és a pihenés együtt ad ritmust az emberi életnek.

Ember, föld és kert

A Genesis következő teremtési elbeszélésében az ember földből formált lényként jelenik meg. A szöveg képe egyszerre egyszerű és erős: az ember a földhöz tartozik, de életleheletet kap. Nem pusztán por, és nem is elszakított égi lény, hanem földi és élő egyszerre.

Az Éden kertje szintén fontos kép. A kert nem vad, rendezetlen táj, hanem művelhető és őrizhető hely. A kiinduló szövegben szereplő mondat szerint az ember azért kerül a kertbe, hogy művelje és őrizze azt. Ez a rövid rész erős kultúrtörténeti gondolatot hordoz: az ember helye nem a világ korlátlan birtoklása, hanem a rábízott tér gondozása.

Mítoszablak: porból formált ember

A történet szerint az ember a föld porából formálódik, majd életleheletet kap. Ebben a képben az ember egyszerre kötődik a talajhoz és a lélegzethez. A föld adja az anyagot, a lehelet az életet.

Ez a kép több más teremtésmítosszal is rokonítható. Sok kultúrában jelenik meg az agyagból, földből vagy más alapanyagból formált ember gondolata. A bibliai változat külön hangsúlya az, hogy az ember a kert gondozójaként kap helyet a világban.

Mitől erős ez a teremtéstörténet?

A teremtő szó

A világ a történetben kimondott szó nyomán rendeződik. A szó nem puszta hang, hanem alkotó erő: elindít, elválaszt, megnevez és helyet ad.

A fény

A világosság az első nagy elválasztás képe. A fény megjelenésével a sötétség már nem mindent betöltő állapot, hanem párja lesz a nappalnak.

A szétválasztás

A teremtés sok lépése valaminek az elkülönítésével jár: fény és sötétség, víz és víz, tenger és szárazföld. A rend nem pusztán hozzáadás, hanem határok kialakulása is.

Az idő rendje

A napok egymásutánja és a hetedik nap megállása azt mutatja, hogy az idő is része a világ rendjének. Nemcsak tér van, hanem ritmus is.

A kert

Az Éden képe nem csak szép helyszín. A kert művelhető, őrizhető tér. A történetben az ember nem kívülről nézi a világot, hanem feladatot kap benne.

Kapcsolódások más teremtésmítoszokhoz

A bibliai teremtéstörténet több ponton kapcsolható a sorozat korábbi anyagaihoz. Az egyiptomi teremtésmítoszokban az ősvízből emelkedik ki a lakható világ. A Pangu-történetben az ég és a föld válik szét. A Popol Vuhban az emberteremtés több próbán keresztül jut el a megfelelő anyagig. A bibliai szövegben ezek helyett a napokba rendezett teremtés, a szó ereje és a világ működő rendje kerül előtérbe.

Éppen ettől érdekes a teremtésmítoszok egymás mellé olvasása. Ugyanaz a nagy kérdés tér vissza újra és újra: hogyan lett a rendezetlen kezdetből lakható világ? A válasz minden kultúrában más képeket használ.

Fejlesztő feladatok

Gondolkodtató feladatok a bibliai teremtéstörténethez

Ezek a kérdések a rend, a fény, az idő, az ember és a kert képeit segítenek értelmezni.

1 Párosítsd a képet a jelentéssel!

1. Világosság

→ _____

2. Szétválasztás

→ _____

3. Hetedik nap

→ _____

4. Kert

→ _____

Válaszlehetőségek: a gondozásra bízott világ; az alkotás utáni megállás; a rend első jele; határok és helyek kialakulása.

---

2 Igaz vagy hamis?

☐ A bibliai teremtéstörténetben a világ lépésről lépésre rendeződik el.

☐ A Nap és a Hold már az első napon megjelenik.

☐ A hetedik nap a megállás és megszentelt idő képe.

☐ Az Éden kertje a történetben az emberre bízott, művelhető és őrizhető térként is olvasható.

---

3 Beszélgessetek róla!

Miért lehet fontos egy teremtéstörténetben, hogy a világ ne csak megjelenjen, hanem rendet is kapjon?

Szerinted mit jelenthet az, hogy az embernek művelnie és őriznie kell a kertet?

Megoldások és pedagógiai mankók

1 Párosítás

Javasolt válasz

1. Világosság → a rend első jele.

2. Szétválasztás → határok és helyek kialakulása.

3. Hetedik nap → az alkotás utáni megállás.

4. Kert → a gondozásra bízott világ.

Pedagógiai megjegyzés

A feladat célja, hogy a gyerek ne csak felsorolja a teremtés napjait, hanem felismerje a képek mögötti gondolatokat is.

---

2 Igaz vagy hamis?

Javasolt válasz

1. Igaz. A történetben a világ lépésről lépésre rendeződik el.

2. Hamis. A Nap és a Hold a negyedik napon kap helyet az égbolton.

3. Igaz. A hetedik nap a megállás, lezárás és megszentelt idő képe.

4. Igaz. A kert az emberre bízott, művelhető és őrizhető világként is értelmezhető.

---

3 Beszélgetésindító kérdések

Lehetséges beszélgetési irány

A rend azt jelenti, hogy a dolgok helyet és szerepet kapnak: fény és sötétség, víz és szárazföld, élőlények és ember. A kert művelése és őrzése arról beszélhet, hogy az ember nemcsak használja a világot, hanem felelősséget is kap benne.

Elfogadható válaszváltozatok

Több válasz is elfogadható, ha a gyerek meg tudja indokolni, mit ért rend, gondozás vagy őrzés alatt.

Felhasznált és ajánlott források

Az alábbi források a bibliai teremtéstörténet kultúrtörténeti hátteréhez és további tájékozódáshoz használhatók.

- Mózes első könyve, 1–2. fejezet: a teremtésről, az emberről és az Éden kertjéről szóló szövegrészek.
- Bibliai kortörténeti és irodalomtörténeti összefoglalók.
- Teremtésmítoszokat összehasonlító kultúrtörténeti anyagok.

Mesefarm ismeretterjesztő anyag: Mesefarm / Galantusz Grafika, 2026.

Forrás és online változat

Forrás: Mesefarm.hu

Az eredeti online anyag a QR-kód segítségével érhető el.

Ez a PDF a Mesefarm nyomtatóbarát változata. A QR-kód az eredeti online cikkhez vezet, ahol a kapcsolódó tartalmak és frissítések is elérhetők.

Online változat